

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Чикаренко І. А.

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Європейські соціальні стандарти»

Галузь знань ..... 23 «Соціальна робота»
Спеціальність ..... 231 «Соціальна робота»
Рівень вищої освіти ..... перший (бакалаврський)
Статус ..... Вибіркова
Загальний обсяг ..... 4 кредити ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю ..... Диференційований залік
Термін викладання ..... 11, 12 квартали, 6-й семестр
Мова викладання ..... українська

Викладачі: к.держ.упр., доц. Шумляєва І.Д.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Європейські соціальні стандарти» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро : НТУ «ДП», 2025. 18 с.

Розробник:

к. держ. упр., доц. Шумляєва І. Д.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки аспірантів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	8
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури	9
6.3 Критерії	10
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	14
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Європейські соціальні стандарти» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу компетентностей стосовно системи, структури і змісту європейських нормативно-правових актів з питань соціального захисту, а також кращих практик застосування відповідних стандартів на рівні окремих країн Європейського Союзу.

Реалізація цієї мети потребує трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ДРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	Зміст
ДРН 1	Продемонструвати <i>розуміння</i> сутності європейських соціальних стандартів, еволюції їх становлення; базової структури та особливостей європейських норм щодо закріплення соціальних стандартів; характеру та специфіки актів Ради Європи у сфері соціального захисту тощо; <i>знання</i> термінології, яка стосується європейських соціальних стандартів
ДРН 2	Продемонструвати <i>знання</i> ключових положень та характерних особливостей конвенцій, хартій, кодексів, рекомендацій у сфері соціального захисту та їх відмінності; <i>розуміння</i> концептуальних засад і сучасних підходів до розвитку соціальних стандартів в європейських країнах, а також їх відображення у структурі актів європейських інституцій з питань покращення їх запровадження на національному рівні в країнах
ДРН 3	Продемонструвати <i>здатність</i> орієнтуватися в системі європейського законодавства із соціальних питань, вміння розрізняти європейські акти за суб'єктним критерієм, <i>вміння</i> критично <i>оцінювати</i> та <i>аналізувати</i> норми, які стосуються соціального захисту і соціального забезпечення
ДРН 4	Продемонструвати вміння критичного <i>аналізу</i> змістовного наповнення та оцінювання можливостей використання європейських соціальних стандартів як засади розбудови в Україні соціальної держави та вдосконалення соціального захисту громадян
ДРН 5	Продемонструвати здатність на основі <i>аналізу</i> та <i>систематизації</i> норм європейського права та досвіду країн ЄС формулювати й <i>обґрунтовувати</i> інноваційні ідеї щодо адаптації європейського досвіду в Україні
ДРН 6	Продемонструвати <i>вміння</i> розробляти методичні рекомендації для покращення адаптації європейських соціальних стандартів у контексті реалізації політики європейської інтеграції; <i>оцінювати</i> суспільну корисність наслідків їх запровадження для вдосконалення соціального захисту в Україні
ДРН 7	Продемонструвати <i>навички</i> підготовки публічної презентації, яка стосується розроблених рекомендацій щодо запровадження європейських соціальних стандартів в Україні

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Б1 Соціальна політика	<ul style="list-style-type: none"> – продемонструвати <i>знання</i>: теоретичних основ соціальної політики, основних етапів її розвитку, нормативно-правових актів, що визначають сферу її діяльності, основних принципів та напрямів здійснення соціальної політики та соціального захисту населення України в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку; – продемонструвати <i>розуміння</i> завдань, обов'язків та функцій ключових суб'єктів соціальної політики та сутності моделей соціальної політики; – продемонструвати <i>знання</i> сутності та видів соціального страхування як форми соціального захисту населення в Україні та вміння теоретично аргументувати основні пріоритети системи соціального страхування; – продемонструвати <i>здатність</i> аналізувати основні проблеми, які існують у процесі реалізації завдань соціальної політики та розробляти конкретні пропозиції на шляху до їх вирішення; – продемонструвати <i>вміння</i> критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни щодо різних категорій громадян на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях; – продемонструвати <i>знання</i> чинного законодавства щодо пенсійного забезпечення населення України та вміння аналізувати та узагальнювати основні тенденції пенсійної реформи в Україні; – продемонструвати <i>вміння</i> визначати пріоритетні напрями соціальної політики в Україні з метою дотримання прав і законних інтересів громадян; – продемонструвати <i>знання</i> та практичні <i>навички</i> щодо оцінювання основних інструментів формування вітчизняної соціальної політики; – продемонструвати <i>здатність</i> аналізувати основні причини виникнення загроз соціальній безпеці сучасної української держави; <i>вміння</i> розробляти конкретні пропозиції, що будуть протидіяти цьому явищу.
Б5 Основи соціальної роботи	<ul style="list-style-type: none"> – <i>інтегрувати</i> теоретичні знання та практичний досвід щодо побудови структури соціальної роботи, сутності соціальної роботи як професії, теорії та моделей соціальної роботи, сучасних підходів до здійснення та розвитку соціальної роботи, організаційно-правових основ соціальної роботи; – <i>обґрунтовувати</i> шляхи подолання проблем, складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки, <i>застосовувати</i> знання суб'єктів та об'єктів, методів, форм та технологій соціальної роботи, загальних засад індивідуальної, групової соціальної роботи; – <i>приймати</i> професійні рішення у соціальній сфері, розробляти плани, програми заходів <i>на основі знань</i> мети, завдань, напрямів, пріоритетів, складових соціальної роботи, професійних цінностей соціальної роботи, системи публічного управління та адміністрування у соціальній сфері, функцій соціальних працівників, методів на форм соціальної роботи; – <i>опановувати</i> цифрові технології соціальної роботи та <i>застосовувати</i> інструменти інформаційно-аналітичних систем для розв'язання професійних завдань <i>на основі знань</i> складових інформаційно-аналітичної системи соціальної сфери, досягнень цифрової

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	<p>трансформації соціальної сфери та цифрових технологій соціальної роботи;</p> <p>– <i>приймати</i> практичні рішення для покращення соціального добробуту й соціальної безпеки, <i>організувати</i> надання соціальних послуг, <i>застосовуючи</i> принципи та стандарти соціальної роботи, нормативно-правові засади, методи й форми соціальної роботи, знання про мережу закладів і технології соціальної роботи;</p> <p>– <i>інтерпретувати</i> професійні вимоги до соціального працівника, пояснювати значення професійних цінностей та принципів соціальної роботи;</p> <p>– <i>застосовувати</i> знання загальних і спеціальних технологій соціальної роботи у практичних ситуаціях;</p> <p>– <i>виявляти</i> проблеми етичного вибору та <i>визначати</i> шляхи їх розв'язання, <i>аналізувати</i> стандарти і законодавчі основи соціальної роботи, цінності й принципи соціальної роботи та основи супервізії.</p>

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	54	17	37	4	55
практичні	66	34	32	6	55
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	51	69	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	<p>ЛЕКЦІЇ</p> <p>Тема 1. Європейське соціальне управління та особливості соціального простору в ЄС</p> <p>1.1. Поняття та особливості Європейського соціального простору.</p> <p>1.2. Особливості соціальної політики ЄС.</p> <p>1.3. Соціальні принципи ЄС як основа формування європейських соціальних стандартів.</p> <p>1.4. Європейське соціальне управління та регулювання.</p>	<p>54</p> <p>8</p>
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	<p>Тема 2. Європейські соціальні стандарти в соціальній моделі та системі ЄС</p> <p>2.1. Європейська соціальна модель: зміст, особливості та</p>	8

	<p>цінності.</p> <p>2.2. Типологія соціальних моделей в країнах ЄС.</p> <p>2.3. Європейська соціальна система: поняття, рівні управління та регулювання.</p> <p>2.4. Поняття, ознаки та особливості європейських соціальних стандартів.</p> <p>2.5. Система європейських соціальних стандартів</p>	
<p>ДРН 1</p> <p>ДРН 2</p> <p>ДРН 3</p> <p>ДРН 7</p>	<p>Тема 3. Еволюція становлення і розвитку європейських соціальних стандартів</p> <p>3.1. Періодизація становлення і розвитку європейських соціальних стандартів.</p> <p>3.2. Формування засад розвитку європейських соціальних стандартів у 1950-1960-ті рр.</p> <p>3.3. Інституціоналізація європейської соціальної політики і стандартизації протягом 1970-х рр.</p> <p>3.4. Поглиблення європейської соціальної інтеграції та стандартизації у 1980-ті рр.</p> <p>3.5. Розвиток соціальної стандартизації на рівні ЄС протягом 1990-х рр.</p> <p>3.6. Створення комплексної системи соціальних стандартів на рівні ЄС (з 2000-х рр. – дотепер).</p>	10
<p>ДРН 4</p> <p>ДРН 5</p> <p>ДРН 6</p>	<p>Тема 4. Соціальні стандарти в Європейській соціальній хартії</p> <p>4.1. Прийняття Європейської соціальної хартії (1961 р.).</p> <p>4.2. Перегляд Європейської соціальної хартії (1996 р.).</p> <p>4.3. Структура і зміст Європейської соціальної хартії переглянутої (RESC)</p> <p>4.4. Соціальні права та принципи в Європейській соціальній хартії (переглянутій)</p> <p>4.5 Соціальні обов'язки держави відповідно до Європейської соціальної хартії (переглянутої)</p> <p>4.6. Система моніторингу та звітності в Європейській соціальній хартії.</p>	10
<p>ДРН 4</p> <p>ДРН 5</p> <p>ДРН 6</p>	<p>Тема 5. Соціальні стандарти в європейських актах про соціальне забезпечення.</p> <p>5.1. Процес формування Європейського кодексу соціального забезпечення.</p> <p>5.2. Структура Європейського кодексу соціального забезпечення.</p> <p>5.3. Соціальні допомоги в Європейському кодексі соціального забезпечення.</p> <p>5.4. Контрольно-наглядова система Європейського кодексу соціального забезпечення.</p> <p>5.5. Соціальні допомоги в Європейській конвенції про соціальне забезпечення.</p>	8

ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 6. Європейські соціальні стандарти стосовно окремих категорій громадян ЄС	10
	6.1. Європейські соціальні стандарти у сфері праці.	
	6.2. Європейські соціальні стандарти щодо прав дитини.	
	6.3. Європейські соціальні стандарти щодо жінок.	
	6.4. Європейські стандарти соціальної захищеності осіб з інвалідністю.	
	6.5. Європейські стандарти соціальної захищеності осіб похилого віку.	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	66
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	Тема 1. Європейське соціальне управління та особливості соціального простору в ЄС.	8
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 7	Тема 2. Інституційні засади формування європейської системи соціальних стандартів	8
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 3 ДРН 7	Тема 3. Джерела європейських соціальних стандартів	12
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 4. Європейські стандарти у галузі праці та зайнятості	14
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 5. Соціальні стандарти в європейських актах про соціальне забезпечення	10
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 6. Європейські соціальні стандарти стосовно окремих категорій громадян ЄС	14
	РАЗОМ	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів вищої освіти.

**Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
НТУ «ДП»**

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП» (<https://surl.li/kxgjq1>).

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії і відповідальності здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання/поточне тестування за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням здобувача вищої
практичні	контрольні завдання за кожною темою індивідуальне завдання	виконання завдань під час практичних занять		

		виконання завдань під час самостійної роботи		освіти
--	--	--	--	--------

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного та індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право виконувати контрольну роботу, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача вищої освіти про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<i>Уміння/навички</i>		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one). Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote. Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle. Підключення до Internet.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навч. посіб. Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с.
2. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків : Юрайт, 2019. 176 с.
3. Малюга Л. Ю. Теоретико-правові основи адаптації соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу : монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 406 с.
4. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2019. 184 с.
5. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод. посібник / за ред. О. В. Бігняка. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 168 с.
6. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. А. В. Войціховського ; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]. Харків : ООО «Планета-Принт», 2021. 404 с.
7. Право соціального забезпечення : навч. посіб. / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова ; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с.
8. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
9. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод : навч. посіб. / О. В. Сердюк, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.; за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2018. 374 с.

10. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн : академічний курс. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 224 с.

Додаткові

1. Андрієнко І. С. Міжнародні стандарти соціального забезпечення в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис. Проблеми трудового права та права соціального забезпечення*. 2022. № 4. ч. 1. С. 142–147.

2. Бориченко К. В. Європейські стандарти права на соціальний захист. *Правове життя сучасної України* : у 2 т. : матер. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : ВД «Гельветика», 2019. Т. 1. С. 545–547. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/>.

3. Гарасимів Т. До проблеми адаптації українського соціального законодавства до законодавства Європейського Союзу: теоретико-правовий дискурс. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2021. № 2 (30). С. 43–50.

4. Заболотна Н. Я. Європейські міжнародні стандарти у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення як орієнтир для розбудови української соціальної системи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 253–255. http://www.lsej.org.ua/1_2024/57.pdf.

5. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків : Юрайт, 2019. 176 с.

6. Костюк В. Л. Європейські соціальні стандарти в контексті сучасної моделі джерел права соціального забезпечення: науково-теоретичний аспект. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2018. Т. 1. С. 68–73. URL : <http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAun2018114>.

7. Костюк В. Л., Мельник О. Я. Європейський кодекс соціального забезпечення у контексті новітньої моделі джерел права: проблеми та тенденції. *Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє*: матеріали міжн. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2017 року) : у 2-х т. / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : Гельветика, 2017. Т. 1. С. 532–535.

8. Кулі-Іванченко К.К. Міжнародні соціальні стандарти прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 55–57. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2021/13.pdf.

9. Малюга Л. Ю. Європейські соціальні стандарти в контексті права на соціальний захист в Україні. *Альманах міжнародного права*. 2019. Вип. 22. С. 15–25. URL : <http://www.inlawalmanac.mgu.od.ua/eng/v22/4.pdf>.

10. Мицай М. Міжнародні соціальні стандарти у системі джерел пенсійного права України. *Публічне право*. 2018. № 2 (30). С. 247–255. URL : <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/30/32.pdf>.

11. Новосельська І. В., Миронюк О. І. Імплементация міжнародний стандартів щодо соціального захисту в національне законодавство України. *DICTUM FACTUM*. 2019. № 3. URL : <https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/61>.

12. Чалюк Ю.О Імплементація в Україні європейських соціальних стандартів. *Економічні студії*. 2019. № 3(25). URL : <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2a2a9d6e-60f6-48bf-9f71-30d76670a182/content>.
13. Опішняк С. О. Міжнародні соціальні стандарти: порівняльно-правовий аналіз. *Право і суспільство*. 2020. № 2. Ч. 2. С. 58–63. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_2/11.pdf.
14. Шумляєва І. Д. Європейські підходи до державного гарантування і забезпечення соціальних прав громадян на національному рівні. *Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи* : зб. статей і тез доповідей за матеріалами X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Кам'янське, смт. Петриківка 01-02 червня 2023 р.) / відп. за вип. К. Ю. Богомаз. Кам'янське : ДДТУ, 2023. С. 112–115. URL : <https://www.dstu.dp.ua/uni/index.html#science>.
15. Шумляєва І. Міжнародні та європейські засади забезпечення соціальних прав людини органами публічної влади. *Аспекти публічного управління*. 2023. № 1 (11). С. 26–34.
16. Яковець І. Стандарти ЄС у сфері соціального забезпечення: впровадження в Україні та Європі. 2023. URL : <https://jurfem.com.ua/standarty-yees-u-spheri-sotszabezpechennya/>.
17. Garben S. The European Pillar of Social Rights and the European Social Charter. *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*. 2023. Vol. 25. URL : <https://www.europedeslibertes.eu/article/the-european-pillar-of-social-rights-and-the-european-social-charter/>.
18. Schutter O. The European Pillar Of Social Rights And The Role Of The European Social Charter In The Eu Legal. 2021. URL : <https://rm.coe.int/study-on-the-european-pillar-of-social-rights-and-the-role-of-the-esc-/1680903132>.

Нормативні документи

1. Європейська конвенція з прав людини : ратиф. Законом України від 17.07.1997 № 475/97. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовт. 1985 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.
3. Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах місцевого органу влади від 16 лист. 2009 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_946#Text.
4. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text.
5. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text.
6. Європейська конвенція про соціальне забезпечення від 14.12.1972 № 78. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_581#Text.
7. Європейський кодекс соціального забезпечення від 16.04.1964. URL : № 48 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_329#Text.

8. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 : ратиф. Законом № 1767-VI від 16.12.2009. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text.
9. Про державні соціальні стандарти та про державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>.
10. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої). №137-V. (2006, Вересень 14). Закон України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-16#Text>.
11. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. №722/2019. (2019, Вересень 30). Указ Президента України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
12. Стратегія Ради Європи з прав дитини (2016-2021) URL : http://www.nsj.gov.ua/files/147679858320161003101948_CoE%20Strategy%20on%20children_ukr-1.pdf.
13. Стратегія Ради Європи з прав дитини на 2022-2027 рр. «Права дитини на практиці: від стабільної реалізації до спільного новаторства» від 23.02.2022 р. CM(2021)168-final. URL : <https://rm.coe.int/coe-strategy-for-the-rights-uk/1680a774c4>.
14. Хартія Співтовариства про основні соціальні права працівників від 09.12.1989. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_044#Text.
15. The European Pillar of Social Rights Action Plan. URL : <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/en/>

Інформаційні ресурси

1. Автоматизована система бібліотек Європейської Комісії (ECLAS). URL : <http://ec.europa.eu/eclas/>.
2. Інформаційна служба Європейського Союзу (Europe Direct). URL : <http://ec.europa.eu/europedirect>.
3. Офіційний сайт Представництва Європейського Союзу в Україні. URL : http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm.
4. Портал Європейського Парламенту. URL : <http://europarl.europa.eu>.
5. Портал Європейського Союзу. URL : <http://europa.eu>.
6. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL : https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232.
7. Рада Європи. URL : <https://www.slg-coe.org.ua/>.
8. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал парламенту України. URL : <https://www.rada.gov.ua/>.
9. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. Офіційний веб-портал. URL : <https://www.msp.gov.ua/>.
10. EU institutions and bodies. URL : http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_en.htm
11. EU law. URL : http://europa.eu/eu-law/index_en.htm.
12. European Committee of Social Rights. Council of Europe. URL : <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/european-committee-of-social-rights/>.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Європейські соціальні стандарти»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота» спеціальності
231 «Соціальна робота»
галузі знань 23 «Соціальна робота»

Розробник:
Шумляєва Ірина Дамирівна

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19